

De inboedel van Aagje Kortleven in 1805

Het huis waarin Aagje Kortleven ruim 40 jaar met Lodewijk de Kruijs gewoond had, stond volgens de beschrijving van haar inboedel in 1805 aan de noordzijde van het Achterom op de hoek van de Giststeeg. Dat wil zeggen dat de in 1784 aangekochte huisjes op de hoek van de Giststeeg geheel bij het huis waren getrokken. Aan de straat had het huis bovendien een laag aangebouwd pothuisje, dat alleen nog gebruikt werd als opslag voor wat servies.

De notaris ging bij zijn beschrijving van de inboedel het huis binnen in een 'kantoortje'. Daar stonden wat stoelen en een tafel, en verder een porseleinen scheerbekken en een spiegel. In hoeverre dat ooit voor de nering was, is onduidelijk. Vervolgens gaat hij naar een 'voorhuis' met twee geschilderde vogelkooitjes, een bankje en wat oude stoelen.

Vandaar loopt hij door een 'doorloop' met een Friese klok en een bedstede. Dan zijn we in een vertrek met een schoorsteen, diverse stoelen, flink wat porselein en opnieuw een vogelkooi. Daar staat ook een kast vol met kookpotten, koffij-, melk- en bierkannen, kandelaars, tabakskomforen en tabaksdozen etc. Daarna kijken we even in een bescheiden keldertje met wat potten en bakken waarin kennelijk etensvoorraden liggen opgeslagen. Vervolgens staan we in de 'middelkamer'. Hier bevinden zich voornamelijk 'oude' stoelen, een turftonnetje en een gemakje (po).

Hierna zijn we in de 'beneden achterkamer', die kennelijk een voornaamste woonfunctie heeft. Er staat chiquer meubilair, zoals een hangoortafeltje, een penanttafeltje (langs de muur tussen de ramen) en een kindertafeltje. Ook hier is een schoorsteen, nu met hangijzers, zodat er boven het vuur water gekookt kon worden voor de thee. In deze huiskamer staat een ledikant 'met groen behangsel' (gordijn), verder theeservies en een kwispedoor en een volle porseleinkast met allerlei Delfts aardewerk, zoals 'Delftse koetjes'. Verder noteert de notaris ook nog een kakstoel, een wiegje en een glazen kastje met een pop erin.

Tenslotte komen we aan de achterzijde van het huis in de keuken. Gezien de hoeveelheid serviesgoed, de waterketel, de hangijzers, de aspot en de koekenpan wordt hier ook echt het eten bereid. (Dat was vroeger niet in alle 'keukens' het geval.)

De tocht gaat vervolgens door een 'gang' met emmers, ladders en een 'vloervarken' (bezem) naar het eerder genoemde pothuis buiten.

Aardewerk plaquette met een vogelkooi in kleur.

Friese klok, 19e eeuw.

Hangoortafel, 19e eeuw. Collectie Zuiderzeemuseum.

Daarna zijn we weer in een 'voorkamer', vermoedelijk staan we nu op de eerste verdieping. Naast een paar niet nader benoemde schilderijen hangen hier 'Delftse platen' en 'Delftse borden' aan de muur. Er staat een kastje met wat boeken en een lessenaar met papieren. Verder is er een grote kledingkast ('kabinet') met kleding zowel van hem als van haar, zoals een paarse zijden dames japon, een zwart satijnen kamizool, laken mansrokken in diverse kleuren, een schoudermantel en een zwart hoedje. Op de 'achterkamer' staat tussen andere stoelen een 'leunstoel', een theetafel en een ledikant. Er ligt een Bijbel en er hangen opnieuw 'Delftse platen' aan de muur.

Delftse koetjes, 18e eeuw.

Links: een Delftse 'plaat' met bloemenvaas, polychroom aardewerk. Rechts: een 'plaat' uit 18e eeuw, gemaakt door de Porceleine Fles. Collectie Zuiderzeemuseum

De overledenen waren redelijk welvarend. De man had gouden broekgespen en mouwknopen en een zilveren tabaksdoos. En de vrouw oorbellen en een ketting met groene stenen in goud gezet. Er was voor fl. 156,25 aan contanten in huis en ze hadden fl 200 uitgeleend als belegging. Daar tegenover stond een hypotheekschuld van fl 450 voor de aangekochte huizen op hoek van de Giststeeg.

[Vergelijk ook: een kijkje binnenshuis bij arm en rijk in 18e-eeuws Delft, op deze site.]